

STYCZEŃ	LUTY	MARZEC	KWIECIEŃ	MAJ	CZERWIEC
<p>1. S. NOWY ROK BOŻEJ RODZIC. MARYI</p> <p>2. N. Makarego, Bazylego</p> <p>3. P. Genowefy, Danuty</p> <p>4. W. Grzegorza, Eugeniusza</p> <p>5. Ś. Edwarda, Szymona</p> <p>6. C. OBJAWIENIE PAŃSKIE TRZECH KRÓLI</p> <p>7. P. Juliana, Lucjana</p> <p>8. S. Seweryna, Teofila</p> <p>9. N. CHRZTU PAŃSKIEGO</p> <p>10. P. Jana, Wilhelma</p> <p>11. W. Honoraty, Feliksa</p> <p>12. Ś. Arkadiusza, Benedykta</p> <p>13. C. Weroniki, Bogumity</p> <p>14. P. Hilarego, Feliksa</p> <p>15. S. Pawła, Izydora</p> <p>16. N. Marcelego, Włodzimierza</p> <p>17. P. Jana, Antoniego</p> <p>18. W. Roz. Tyg. Mod. o J. Chrz.</p> <p>19. Ś. Henryka, Marty</p> <p>20. C. Sebastiana, Fabiana</p> <p>21. P. Dzień Babci</p> <p>22. S. Dzień Dziadka</p> <p>23. N. Rajmunda, Karola</p> <p>24. P. Tymoteusza, Felicjana</p> <p>25. W. Zak. Tyg. Mod. o J. Chrz.</p> <p>26. Ś. Polikarpa, Pauliny</p> <p>27. C. Anieli, Jana</p> <p>28. P. Juliana, Tomasza</p> <p>29. S. Zdzisława, Franciszka</p> <p>30. N. Macieja, Martyny</p> <p>31. P. Jana, Ludwika</p>	<p>1. W. Ignacego, Brygidy</p> <p>2. Ś. MATKI BOŻEJ GROMN. OFIAR. PANA JEZUSA</p> <p>3. C. Błażeja, Oskara</p> <p>4. P. Andrzeja, Weroniki</p> <p>5. S. Agaty, Adelajdy</p> <p>6. N. Doroty, Tytusa</p> <p>7. P. Ryszarda, Romualda</p> <p>8. W. Hieronima, Jana</p> <p>9. Ś. POPIELEC</p> <p>10. C. Scholastyki, Jacka</p> <p>11. P. Marii, Lucjana</p> <p>12. S. Eulalii, Modesta</p> <p>13. N. Grzegorza, Katarzyny</p> <p>14. P. Cyryla, Metodego</p> <p>15. W. Faustyna, Jowity</p> <p>16. Ś. 52 roczn. śm. Bpa F. Hodura</p> <p>17. C. Aleksego, Donata</p> <p>18. P. Symeona, Konstancji</p> <p>19. S. Konrada, Arnolda</p> <p>20. N. Leona, Eustachego</p> <p>21. P. Eleonory, Feliksa</p> <p>22. W. Marty, Małgorzaty</p> <p>23. Ś. Izabeli, Damiana</p> <p>24. C. Macieja, Bogusza</p> <p>25. P. Wiktora, Cezarego</p> <p>26. S. Aleksandra, Mirosława</p> <p>27. N. Gabriela, Anastazji</p> <p>28. P. Romana, Lecha</p>	<p>1. W. Albina, Antoniny</p> <p>2. Ś. Heleny, Pawła</p> <p>3. C. Kunegundy, Martyny</p> <p>4. P. Kazimierza, Grzegorza</p> <p>5. S. Fryderyka, Euzebiusza</p> <p>6. N. Doroty, Róży</p> <p>7. P. Tomasza, Pawła</p> <p>8. W. Dzień Kobiet</p> <p>9. Ś. Katarzyny, Franciszki</p> <p>10. C. Makarego, Cypriana</p> <p>11. P. Ludosława, Konstantego</p> <p>12. S. Grzegorza, Justyny</p> <p>13. N. NIEDZIELA MĘKI PAŃSKIEJ</p> <p>14. P. Matyldy, Leona</p> <p>15. W. Klemensa, Ludwika</p> <p>16. Ś. Izabeli, Oktawii</p> <p>17. C. Zbigniewa, Patryka</p> <p>18. P. Cyryla, Edwarda</p> <p>19. S. Św. Józefa — Oblub. NMP</p> <p>20. N. NIEDZIELA PALMOWA</p> <p>21. P. Mikołaja, Benedykta</p> <p>22. W. Bogusława, Katarzyny</p> <p>23. Ś. Feliksa, Oktawiana</p> <p>24. C. WIELKI CZWARTEK</p> <p>25. P. WIELKI PIĄTEK</p> <p>26. S. WIELKA SOBOTA</p> <p>27. N. WIELKANOC</p> <p>28. P. PONIEDZIAŁEK WIELK.</p> <p>29. W. Wiktoryna, Eustachego</p> <p>30. Ś. Amelii, Jana</p> <p>31. C. Beniamina, Balbiny</p>	<p>1. P. Zbigniewa, Gryżyny</p> <p>2. S. Franciszka, Teodozji</p> <p>3. N. Ryszarda, Pankracego</p> <p>4. P. Wacława, Izydora</p> <p>5. W. Ireny, Wincentego</p> <p>6. Ś. Wilhelma, Celestyna</p> <p>7. C. Jana, Donata</p> <p>8. P. Dionizego, Julii</p> <p>9. S. Marii, Dymitra</p> <p>10. N. Michała, Makarego</p> <p>11. P. Leona, Filipa</p> <p>12. W. Zenona, Janusza</p> <p>13. Ś. Mariana, Przemysława</p> <p>14. C. Waleriana, Justyny</p> <p>15. P. Bazylego, Anastazji</p> <p>16. S. Benedykta, Kseni</p> <p>17. N. Roberta, Rudolfa</p> <p>18. P. Apoloniusza, Bogustawy</p> <p>19. W. Leona, Tymona</p> <p>20. Ś. Agnieszki, Teodora</p> <p>21. C. Anzelma, Konrada</p> <p>22. P. Łukasza, Leona</p> <p>23. S. Jerzego, Wojciecha</p> <p>24. N. Aleksandra, Grzegorza</p> <p>25. P. Marka, Jarosława</p> <p>26. W. Marii, Marzeny</p> <p>27. Ś. Zyty, Teofila</p> <p>28. C. Pawła, Ludwika</p> <p>29. P. Piotra, Bogusława</p> <p>30. S. Mariana, Katarzyny</p>	<p>1. N. Święto Pracy Św. Józefa</p> <p>2. P. Zygmunta, Atanazego</p> <p>3. W. NMP KRÓL. POLSKI Roczn. Konstyt. 3 Maja</p> <p>4. Ś. Moniki, Floriana</p> <p>5. C. WNIEBOWSTĄPIENIE</p> <p>6. P. Judyty, Jana</p> <p>7. S. Floriana, Benedykta</p> <p>8. N. Stanisława, Wiktora</p> <p>9. P. Grzegorza, Karoliny</p> <p>10. W. Izydora, Antoniny</p> <p>11. Ś. Franciszka, Miry</p> <p>12. C. Pankracego, Dominika</p> <p>13. P. Roberta, Serwacego</p> <p>14. S. Bonifacego, Macieja</p> <p>15. N. ZESŁANIE DUCHA ŚW.</p> <p>16. P. Andrzeja, Wieńczysława</p> <p>17. W. Weroniki, Sławomira</p> <p>18. Ś. Eryka, Jana</p> <p>19. C. Celestyna, Iwony</p> <p>20. P. Bazylego, Bernardyna</p> <p>21. S. Tymoteusza, Wiktora</p> <p>22. N. TRÓJCY PRZENAJŚW.</p> <p>23. P. Iwony, Kryspina</p> <p>24. W. Joanny, Zuzanny</p> <p>25. Ś. Grzegorza, Magdy</p> <p>26. C. BOŻE CIAŁO</p> <p>27. P. Magdaleny, Juliana</p> <p>28. S. Jaromira, Germana</p> <p>29. N. Urszuli, Bogusławy</p> <p>30. P. Jana, Joanny</p> <p>31. W. NAWIEDZENIE NMP</p>	<p>1. Ś. Dzień Dziecka</p> <p>2. C. Marcelina, Mikołaja</p> <p>3. P. Leszka, Tamary</p> <p>4. S. Karola, Franciszka</p> <p>5. N. Bonifacego, Walerii</p> <p>6. P. Norberta, Pauliny</p> <p>7. W. Roberta, Wiesławy</p> <p>8. Ś. Wilhelma, Seweryna</p> <p>9. C. Pelagii, Dominika</p> <p>10. P. Bogumiła, Małgorzaty</p> <p>11. S. Feliksa, Barnaby</p> <p>12. N. Jana, Onufrego</p> <p>13. P. Antoniego, Lucjana</p> <p>14. W. Elwiry, Walerego</p> <p>15. Ś. Jolanty, Wita</p> <p>16. C. Aliny, Justyny</p> <p>17. P. Laury, Adolfa</p> <p>18. S. Elżbiety, Marka</p> <p>19. N. Gerwazego, Protazego</p> <p>20. P. Bogny, Florentyny</p> <p>21. W. Alicji, Alojzego</p> <p>22. Ś. Flawiusza, Pauliny</p> <p>23. C. Wandy, Zenona</p> <p>24. P. Jana, Danuty</p> <p>25. S. Lucji, Wilhelma</p> <p>26. N. Jana, Pawła</p> <p>27. P. Władysława, Marii</p> <p>28. W. Leona, Ireneusza</p> <p>29. Ś. Piotra, Pawła</p> <p>30. C. Emilii, Lucyny</p>

KALENDARZ MIESIĘCZNIKA KATOLICKIEGO „RODZINA” 2005

Na zdj.: W oczekiwaniu na pierwszą gwiazdkę

LIPIEC	SIERPIEŃ	WRZESIEŃ
<p>1. P. Haliny, Mariana</p> <p>2. S. Marii, Urbana</p> <p>3. N. Jacka, Anatola</p> <p>4. P. Malwiny, Teodora</p> <p>5. W. Antoniego, Karoliny</p> <p>6. Ś. Cyryla, Metodego</p> <p>7. C. Dominiki, Lucji</p> <p>8. P. Elżbiety, Edgara</p> <p>9. S. Weroniki, Zenona</p> <p>10. N. Amelii, Filipa</p> <p>11. P. Benedykta, Olgi</p> <p>12. W. Brunona, Jana</p> <p>13. Ś. Eugeniusza, Małgorzaty</p> <p>14. C. Kamila, Marcelego</p> <p>15. P. Henryka, Włodzimierza</p> <p>16. S. Benedykta, Eustachego</p> <p>17. N. Aleksego, Bogdana</p> <p>18. P. Kamila, Szymona</p> <p>19. W. Marcina, Wincentego</p> <p>20. Ś. Czesława, Hieronima</p> <p>21. C. Daniela, Wiktora</p> <p>22. P. Marii, Magdaleny</p> <p>23. S. Sławosza, Apolinarego</p> <p>24. N. Kingi, Krystyny</p> <p>25. P. Jakuba, Krzysztofa</p> <p>26. W. Anny, Hanny</p> <p>27. Ś. Julii, Natalii</p> <p>28. C. Wiktora, Innocentego</p> <p>29. P. Marty, Olafa</p> <p>30. S. Piotra, Julity</p> <p>31. N. Ignacego, Lubomira</p>	<p>1. P. 61. roczn. Powst. Warsz.</p> <p>2. W. Marii, Gustawa</p> <p>3. Ś. Lidii, Nikodema</p> <p>4. C. Dominiki, Protazego</p> <p>5. P. Marii, Oswalda</p> <p>6. S. PRZEMIENIENIE PAŃSKIE</p> <p>7. N. Doroty, Kajetana</p> <p>8. P. Dominika, Emiliana</p> <p>9. W. Jana, Romana</p> <p>10. Ś. Bogdana, Wawrzyńca</p> <p>11. C. Lidii, Zuzanny</p> <p>12. P. Euzebiusza, Klary</p> <p>13. S. Heleny, Hipolita</p> <p>14. N. Maksymiliana, Alfreda</p> <p>15. P. WNIEBOWZIĘCIE NMP</p> <p>16. W. Joachima, Rocha</p> <p>17. Ś. Anity, Jacka</p> <p>18. C. Heleny, Laury</p> <p>19. P. Bolesława, Juliusza</p> <p>20. S. Bernarda, Sobiesława</p> <p>21. N. Jolanty, Piusa</p> <p>22. P. Marii, Cezarego</p> <p>23. W. Filipa, Wiktora</p> <p>24. Ś. Bartłomieja, Jerzego</p> <p>25. C. Grzegorza, Ludwika</p> <p>26. P. Marii, Zefiryny</p> <p>27. S. Moniki, Józefa</p> <p>28. N. Adeliny, Aleksego</p> <p>29. P. Jana, Sabiny</p> <p>30. W. Róży, Szczęsnego</p> <p>31. Ś. Bogdana, Rajmunda</p>	<p>1. C. 66. roczn. wybuchu II wojny światowej</p> <p>2. P. Stefana, Juliana</p> <p>3. S. Szymona, Izabeli</p> <p>4. N. Rozalii, Róży</p> <p>5. P. Doroty, Wawrzyńca</p> <p>6. W. Beaty, Zachariasza</p> <p>7. Ś. Melchiora, Reginy</p> <p>8. C. NARODZENIE NMP</p> <p>9. P. Piotra, Sergiusza</p> <p>10. S. Łukasza, Mikołaja</p> <p>11. N. Jacka, Piotra</p> <p>12. P. Marii, Gwidona</p> <p>13. W. Eugenii, Aureliusza</p> <p>14. Ś. PODWYŻSZ. KRZYŻA ŚW.</p> <p>15. C. MB BOLESNEJ</p> <p>16. P. Edyty, Kornelii</p> <p>17. S. Roberta, Justyny</p> <p>18. N. Armii, Stanisława</p> <p>19. P. Januarego, Konstancji</p> <p>20. W. Filipiny, Eustachego</p> <p>21. Ś. Mateusza, Hipolita</p> <p>22. C. Tomasza, Maurycego</p> <p>23. P. Marleny, Bogusława</p> <p>24. S. Gerarda, Teodora</p> <p>25. N. Aurelii, Władysława</p> <p>26. P. Justyny, Lucji</p> <p>27. W. Kosmy, Damiana</p> <p>28. Ś. Wacława, Marka</p> <p>29. C. Michała, Gabriela</p> <p>30. P. Grzegorza, Hieronima</p>

PAŹDZIERNIK	LISTOPAD	GRUDZIEŃ
<p>1. S. Remigiusza, Danuty</p> <p>2. N. Aniołów Stróżów</p> <p>3. P. Teresy, Gerarda</p> <p>4. W. Edwina, Franciszka</p> <p>5. Ś. Igora, Apolinarego</p> <p>6. C. Artura, Brunona</p> <p>7. P. MB RÓŻAŃCOWEJ</p> <p>8. S. Brygidy, Pelagii</p> <p>9. N. Bogdana, Dionizego</p> <p>10. P. Franciszka, Pauliny</p> <p>11. W. MACIERZYŃSTWEA NMP</p> <p>12. Ś. Maksymiliana, Eustachego</p> <p>13. C. Edwarda, Gerarda</p> <p>14. P. Dzień Nauczyciela</p> <p>15. S. Jadwigi, Teresy</p> <p>16. N. Ambrożego, Florentyny</p> <p>17. P. Wiktora, Małgorzaty</p> <p>18. W. Lucyny, Łukasza</p> <p>19. Ś. Piotra, Pelagii</p> <p>20. C. Ireny, Jana</p> <p>21. P. Urszuli, Hilarego</p> <p>22. S. Filipa, Flawiusza</p> <p>23. N. Ignacego, Teodora</p> <p>24. P. Marcina, Rafała</p> <p>25. W. Darii, Ingi</p> <p>26. Ś. Ewarysta, Lucjana</p> <p>27. C. Sabiny, Wincentego</p> <p>28. P. Szymona, Tadeusza</p> <p>29. S. Narcyza, Violetty</p> <p>30. N. CHRYSYSTUSA — NAJWYŻSZEGO KAPŁANA</p> <p>31. P. Krzysztofa, Urbana</p>	<p>1. W. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH</p> <p>2. Ś. Dzień Zaduszny</p> <p>3. C. Sylwii, Huberta</p> <p>4. P. Karola, Olgierda</p> <p>5. S. Elżbiety, Sławomira</p> <p>6. N. Leonarda, Feliksa</p> <p>7. P. Willibrorda, Antoniego</p> <p>8. W. Wiktora, Seweryna</p> <p>9. Ś. Teodora, Ursyna</p> <p>10. C. Leona, Andrzeja</p> <p>11. P. Święto Niepodległości</p> <p>12. S. Renaty, Witolda</p> <p>13. N. Benedykta, Stanisława</p> <p>14. P. Rogera, Włodzimierza</p> <p>15. W. Alberta, Leopolda</p> <p>16. Ś. Gertrudy, Edmunda</p> <p>17. C. Grzegorza, Salomei</p> <p>18. P. Romana, Klaudyny</p> <p>19. S. Elżbiety, Seweryna</p> <p>20. N. CHRYSYSTUSA — KRÓLA WSZECHŚWIATA</p> <p>21. P. Janusza, Konrada</p> <p>22. W. Cecylii, Marka</p> <p>23. Ś. Felicjy, Klemensa</p> <p>24. C. Flory, Jana</p> <p>25. P. Erazma, Katarzyny</p> <p>26. S. Leonarda, Konrada</p> <p>27. N. ADWENT</p> <p>28. P. Zdzisława, Blanki</p> <p>29. W. Saturnina, Fryderyka</p> <p>30. Ś. Andrzeja, Justyny</p>	<p>1. C. Natalii, Eligiusza</p> <p>2. P. Balbiny, Pauliny</p> <p>3. S. Franciszka, Kasjusza</p> <p>4. N. Barbary, Krystiana</p> <p>5. P. Sabiny, Kryspina</p> <p>6. W. Mikołaja, Emiliana</p> <p>7. Ś. Ambrożego, Marcina</p> <p>8. C. NIEPOK. POCZĘCIE NMP</p> <p>9. P. Leokadii, Wiesława</p> <p>10. S. Julii, Marii</p> <p>11. N. Waldemara, Damazego</p> <p>12. P. Aleksandra, Ady</p> <p>13. W. Lucji, Otylii</p> <p>14. Ś. Alfreda, Izydora</p> <p>15. C. Cecylii, Waleriana</p> <p>16. P. Albiny, Zdzisława</p> <p>17. S. Olimpii, Łazarza</p> <p>18. N. Bogusława, Gracjana</p> <p>19. P. Dariusza, Gabrieli</p> <p>20. W. Dominika, Bogumiła</p> <p>21. Ś. Tomasza, Piotra</p> <p>22. C. Honoraty, Zenona</p> <p>23. P. Sławomiry, Walerii</p> <p>24. S. WIGILIA BOŻEGO NARODZENIA</p> <p>25. N. BOŻE NARODZENIE</p> <p>26. P. DRUGI DZIEŃ ŚWIĄT</p> <p>27. W. Jana, Cezarego</p> <p>28. Ś. Teofila, Antoniego</p> <p>29. C. Tomasza, Dawida</p> <p>30. P. Eugeniusza, Sabiny</p> <p>31. S. Sylwestra, Melanii</p>

BAPTISME

WANNEN-ERHEBUNG

NR INDEKSU 374726

PL. ISSN 0137-8287

NR 12
(1695)
2004

rodzina

MIESIĘCZNIK KATOLICKI • GRUDZIEŃ • CENA 2 ZŁ

W oczekiwaniu na cud narodzin Boga-Człowieka

Adwent. Stajemy dziś na progu nowego roku kościelnego. Okres poprzedzający największe wydarzenie dla całej ludzkości, jakim jest narodzenie Boga-Człowieka nazywamy właśnie adwentem. W liturgii Kościoła zapanował duch adwentowy, dziwnie uroczysty, cichy i skromny. Jest to czas przygotowania naszych serc i dusz na przyjście Zbawiciela.

W tym czasie adwentowego oczekiwania, dociera do nas świadomość własnej niedoskonałości, ułomności duchowej — czyli naszej ludzkiej grzesznej natury. Jednocześnie wiemy, że Bóg jest wspaniałomyślny, wybaczący i pociągający nas ku Światłości i Prawdzie. „Wzbudź, prosimy Cię, Panie, potęgę Twoją i przy-

Adwent jest czasem, w którym jesteśmy wezwani, aby coraz bardziej się do Boga zbliżyć. Pamiętajmy więc szczególnie w tym czasie, że jesteśmy w drodze do Boga. On wychodzi na nasze spotkanie. On przygotowuje nam drogę. Powinniśmy z Nim współpracować, także przygotowując tę drogę; wyrównywać góry pychy i zarozumiałości, zasypywać doły małoduszności, fałszywej pokory.

bądź!” — tymi słowami modli się Kościół przez cały okres Adwentu. W modlitwie tej wyrażamy całą swoją tęsknotę i oczekiwanie na obiecanie przy-

jedynie ten, który się do tego przyjścia nie przygotował. Im bliższe jest nadejście Chrystusa, tym nastrój oczekiwania jest radośniejszy, zwłaszcza od trzeciej niedzieli Adwentu. Odzwierciedla to również liturgia Mszy św., radość

Czas Adwentu przygotowuje na to ważne wydarzenie: Zwiastowanie Pasterzom, że narodził się Zbawiciel (Obraz Benjamina Gerritza Cuypa, XVII w.)

ście Jezusa Chrystusa. „Przyjdź, Panie!” Przyjdź, bo potrzebujemy Twojej pomocy, Twojej siły i łaski Twego zmiłowania!

Na obiecanie przyjście Pana nie można oczekiwać, trwając w lęku, trwodze czy smutku. Uczucie lęku ma zastąpić radość i odwaga. Nadejścia Pana nikt nie powinien się bać, chyba

nie sławiąca rychłe spełnienie się obiecanych zapowiedzi:

„Weselcie się w Panu zawsze, mówię powtórnie: Weselcie się. Skromność wasza niech będzie znana wszystkim ludziom. Pan blisko jest” (Ps. 85, 1).

Bóg przemawia do człowieka jedynie wówczas, gdy człowiek jest

Stary polski dwór w Modlnicy. Dawniej czas Adwentu był okresem całkowitego wyciszenia, spokoju, czasem oczekiwania. Na naszym zdjęciu: zastygły w zimowej scenarii polski dworek symbolizuje to wewnętrzne wyciszenie, zadumę i tęskne oczekiwanie

NASZA OKŁADKA

Sandro Botticelli — „Mistyczne Narodziny” (1501 r.), Londyn, National Gallery

Pamiętajmy na co dzień o tym, że Bóg stał się człowiekiem po to tylko, by właśnie ludzi podnieść do godności dzieci Bożych. Jezus rodzi się dla nas, byśmy odradzali się do nowego życia dla Niego, w Nim i przez Niego. Dziś On jest dzieckiem, by dziecięctwo Boże było przez nas ukochane. Kiedyś bowiem przypomni nam wszystkim: „Jeżeli nie staniecie się jako dziatki, nie wejście do Królestwa Bożego”.

skupiony. Bóg przemawia w ciszy i spokoju.

Właśnie w ciszy, znaczonej słowami przedwiecznego dialogu Maryi i Archanioła Gabriela, Bóg staje się człowiekiem. W ciszy i głębokim milczeniu świata Bóg przychodzi na ziemię, stając się jednym z nas...

„Oto ja, służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa twego” — powiedziała Maryja w odpowiedzi Bożemu wystannikowi. Uwierzyła i była gotowa — w jednej chwili — przyjąć do swego ciała, pod serce, Niepojętą Tajemnicę Sło-

Jan Chrzciciel — jaśniejąca postać z rozważań adwentowych — poprzednik Chrystusa, pragnął przygotować drogę Panu. Sam Bóg uczynił zeń zwiastuna nadejścia Łaski, zwiastunem przyjscia na świat Chrystusa. Jan Chrzciciel wzywał naród żydowski do zmiany życia, do otwarcia serc i umysłów na przyjscie Pana. Dzisiaj — czyni to Kościół w stosunku do nas w świętej liturgii. Wołanie św. Jana Chrzciciela skłania nas do prawdziwego odnowienia życia, do szczerej pokuty, do przyjęcia czystym sercem łaski Bożej.

Żyjmy w duchu prawdy i miłości, abyśmy byli przygotowani na dzień przyjscia Pana. Wtedy zaczniemy nowe życie w Bogu.

wa, które miało stać się Ciałem i Odkupieniem nas wszystkich. Niepojęta Tajemnica.

Czas wypełnił się. Bóg zstąpił na ziemię. Słowo stało się Ciałem i zamieszkało wśród nas. Czekamy na święta Bożego Narodzenia z radością. Ze wzruszeniem słuchać będziemy tych słów, które tak dobrze znamy. Oto one:

„Gdy wszystko było pogrążone w głębokim milczeniu, a noc w swym biegu połowy drogi dosięgała, wszechmocne Słowo Twoje, Panie, zstąpiło z

Grudzień — koniec roku — to czas refleksji. Podsumujemy kończący się rok. Rozliczamy się ze sobą, z otaczającymi nas ludźmi, z bliskimi, z mijającym czasem. Zastanawiamy się, co zrealizowaliśmy, a co nadal pozostało w krainie naszych zamierzeń i planów. Są to swoiste rachunki sumienia. Zdarza się, że obwiniamy innych o swoje niepowodzenia, a przecież to my sami (nasze myśli i czyny) jesteśmy twórcami własnego losu. Powinniśmy o tym pamiętać. Najpierw przeanalizujmy własne postępowanie, by nie szukać winnych tam, gdzie ich nie ma.

nieba, z królewskiego tronu” (Ps. 98, 1). „I porodziła Syna swego pierworodnego i owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie” (Łk 2, 7).

Czy jesteśmy już przygotowani na tę chwilę? Jeżeli nie, posłuchajmy słów św. Pawła: „Pora nam, już powstać ze snu. Teraz bowiem bliższe jest zbawienie nasze... Noc już minęła i przybliżył się dzień. Odrzućmy tedy uczynki ciemności i przywdziejmy zbroję światła” (Rzym 13, 11-12).

Czas Bożego Narodzenia

Kolęda

Lulajże, Jezuniu

Lulajże, Jezuniu, moja perelko. Lulajże, Jezuniu, me pieścidełko. Lulajże, Jezuniu, lulajże, lulaj! A Ty Go, Matulu, w płaczu utulaj.

Zamknijże znużone płaczem powieczki. Utulże zemdłone łkaniem usteczki. Lulajże....

Lulajże, piękniuchny nasz Aniołeczku, Lulajże, wdzięczniuchny świata Kwiateczku. Lulajże...

Lulajże, Różyczko-najozdobniejsza, Lulajże, Lilijko najprzyjemniejsza. Lulajże...

Lulajże, przyjemna oczom Gwiazdeczko, Lulaj, najśliczniejsze świata Słoneczko. Lulajże...

My z Tobą tam w niebie spocząć pragniemy, Ciebie tu na ziemi kochać będziemy. Lulajże...

W świętą Noc Bożego Narodzenia pójdzmy wszyscy na Pasterkę. Uczestnicząc w misterium Mszy św. pomyślimy, że znów stał się cud. Bowiem w nasze często skołatane i zagubione serce, znów dostał się potężny strumień światła... To sam Jezus, który przychodzi do nas stale, aby żyć wśród nas, by umocnić siły, dodać wiary i otuchy wszystkim ludziom.

LIST PASTERSKI

na Boże Narodzenie AD 2004

„Narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz Pan (Łk 2, 11)

Tej samej nocy, kiedy to Maryja Dziewica rodzi swego Syna Pierworodnego, owija Go w pieluszki i kładzie w żłobie, nieopodal Betlejem — jak pisze ewangelista: „w tej samej okolicy” (Łk 2, 8) — ma miejsce inne znamienne wydarzenie. Pasterzy, którzy trzymają straż nad swoją trzodą, oświeca zewsząd chwała Pańska; staje przy nich anioł Boży zwiastujący orędzie: objaśnia, co się naprawdę stało w Betlejem.

Te dwa wydarzenia ściśle wiążą się ze sobą. W betlejemskiej grocie urzeczywistnia się odwieczne Boże postanowienie: **Stowo staje się ciałem i zamieszkuje wśród ludzi.** Jest to tajemnica tak wielka, że niepodobna jej zrozumieć bez specjalnego oświecenia Bożego. Dlatego Bóg sprowadza na pasterzy jasność z nieba i śle im swojego wysłańca — anioła: interpretatora i przewodnika. Dopiero od niego i dzięki niemu ludzie dowiadują się, co tak naprawdę się stało.

Niewielu jest takich ludzi — przynajmniej w naszym kręgu kulturowym — którym obcy byłby obraz betlejemskiej szopki, którzy nie słyszeli o Dzieciątku Jezus leżącym w żłóbku, o Maryi i Józefie, o pasterzach i mędrcach spieszących do Jezusa z darami, o zadziwionych zwierzętach w stajence. Wystarczy pomyśleć, jak dynamicznie funkcjonują wszystkie te elementy w całym zamieszanu, jakie towarzyszy tradycyjnym przedświątecznym zakupom i przygotowaniom i jak silnie określają atmosferę tych dni. Można by jednak zapytać: czy nie funkcjonują zbyt często odarte ze swej najgłębszej tajemnicy i pozbawione wyjaśniającego Słowa Bożego? Czy przemawiając do wyobraźni, wzruszeń i sentymentów, wielu ludziom nie mówią już tego, co najważniejsze?

Żłóbka betlejemskiego nie sposób zrozumieć do końca w oderwaniu od Ewangelii i jej zbawczego orędzia. Nie sposób zrozumieć bez światła z nieba; bez interpretującego słowa posłańca Bożego pozostaje on tylko ciekawostką historyczną, elementem folkloru, dobrem ludowej tradycji — i można by ubolewać, że dla tak wielu nie jest dziś niczym więcej. Tymczasem prawda o betlejemskim żłóbku leży znacznie głębiej. Odślania ją przed pasterzami anioł Pański, który mówi: „**Dziś w mieście Dawida narodził się Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan**” (Łk 2, 11). Anioł Pański wie również, co znaczy ten fakt dla ludzi. Dlatego dodaje: „Oto zwiastuję wam radość wielką!” (Łk 2, 10-11).

Betlejemaska noc — to chwila, w której Bóg przychodzi do ludzi jako ich Zbawiciel. Przychodzi do nich Mesjasz, a zatem Ten, z którym wiążą swoje najgłębsze oczekiwania i nadzieje. I jest to orędzie, które nie przestaje być aktualne i wciąż budzi radość — podobnie jak wtedy obudziło radość w sercach pasterzy.

Zbawienie bowiem nie jest jakąś rzeczywistością wyobcowaną, daleką; to nie tylko życie i szczęście wieczne oraz przebywanie z Bogiem w niebie. Zbawienie jest tam, gdzie jest Bóg i gdzie króluje Jego miłość i Jego prawo.

Współczesny człowiek bardziej niż kiedykolwiek boleśnie doświadcza potrzeby zbawienia, i to we wszystkich obszarach życia: na płaszczyźnie polityczno-międzynarodowej, ekonomiczno-społecznej, rodzinnej, osobistej i wielu innych. Terroryzm i przemoc, samobójcze zamachy sięgające wokół zniszczenie i śmierć, brutalne lekceważenie życia ludzkiego — czy wszystko to nie wywołuje ostatecznie poczucia braku zbawienia i głębokiego przeświadczenia, że w tym świecie pełnym zła i nienawiści zabrakło Boga, Jego porządku i miłości?

Podobne skojarzenia budzić muszą rozmaite zjawiska życia społecznego. Drastyczne przypadki niesprawiedliwości społecznej, wykorzystywanie najsłabszych i bezbronnych, ubóstwanie bogactwa i sukcesu, często kosztem innych — czy wszystko to nie skłania do zadumy i smutnej refleksji: nie tak wyglądałby świat podporządkowany pedagogii i ekonomii zbawienia Bożego. Osłabienie miłości w relacjach rodzinnych, niejednokrotnie zastępowanie prawdziwej miłości czymś, co jest tylko jej oszukańczą namiastką i zwykłym egoizmem, zanik solidarności rodzinnej — czyż nie jest to obszar życia, wymagający pilnie zbawczej pomocy i uleczenia? Wreszcie człowiek jako osoba i jednostka: często rozdarty, zagubiony i bezbronny, targany problemami, których ani on sam, ani nikt inny nie potrafi rozwiązać, samotny w nieprzyjaznym i wyobcowanym świecie.

Zbawienie to nie program dla ludzkiej duszy. Zbawienia potrzebuje człowiek jako taki — cały człowiek. Zbawienia wymaga całe nasze życie i jednostkowy los. Zbawienia, czyli wyzwolenia, skutecznego uleczenia Bożego, potrzebują wszystkie obszary naszej ludzkiej aktywności. Bóg wybawia uciśnionych (Ps 18, 28), ludzi o skruszonym duchu (Ps 34, 19), dzieci potrzebujących (Ps 72, 4) oraz pokornych (Hi 22, 29).

Dziś, dwa tysiące lat po tamtym betlejemskim orędziu, jesteście świadomi bardziej niż kiedykolwiek, że zbawienia nie możemy utożsamiać z postępowaniem cywilizacyjnym, a wynalazczość, rozwój i wszelkie niekwestionowane sukcesy człowieka nie są w stanie zastąpić porządku zbawienia. Zbawienie pochodzi od Boga — i tylko od Niego. „Alleluja! Zbawienie i chwała, i moc u Boga naszego” (Ap 19, 1).

To właśnie dlatego dobra nowina, która rozległa się kiedyś na betlejemskich polach, nie utraciła nic ze swej mocy: „Narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan”. Pojęcie Mesjasza odsyła do królującego, władcy namaszczonego przez Boga, realizującego Boży ład i Boże panowanie — w sercach jednostek i w stosunkach międzyludzkich. Człowiek wiary wie doskonale, czym grozi życie, relacje międzyludzkie, relacje między społeczeństwami i narodami, pozostające poza porządkiem i panowaniem Boga. Dlatego nie wstydi się, ani się nie wypiera swojego najgłębszego pragnienia: zbawienia przychodzącego od Boga.

Obchodząc pamiątkę betlejemskiej nocy, uczniowie Chrystusa gromadzą się przy Jego żłóbku, aby ożywić swoje ludzkie i chrześcijańskie nadzieje. Gromadzą się bogatsi od innych — zwłaszcza od tych, co nie wierzą w Chrystusa — w światło Boże i Jego objaśniającego słowo. Dzięki temu mogą uczestniczyć w radości, którą przynosi ta noc. „Narodził się Zbawiciel”. A to znaczy: świat nie jest zostawiony sam sobie, wydany na pastwę sił, które na różnych sposobach niszczą człowieka. Pomimo wojen, terroru, przelewu krwi — istnieje sprawiedliwość i pokój; pomimo rozmaitych przejawów egoizmu — jest miłość, pomimo grzechów wyzysku i krzywdy — jest wspaniałomyślność i dobroć; pomimo wszelkich oznak pogardy i lekceważenia — istnieje szacunek; pomimo wciskającego się zewsząd zakłamania — istnieje prawda. Bóg zstąpił w przebogatych darach swej miłości, które owocują i mimo wszystko przeobrażają świat; są więc podstawy do autentycznej radości i nadziei. „Bo królestwo Boże to nie sprawa tego, co się je i pije, ale to sprawiedliwość, pokój i radość w Duchu Świętym” (Rz 14, 17).

Przy żłóbku betlejemskim może chrześcijanin dostąpić najprawdziwszej przemiany. A stawszy się nowym człowiekiem — ubogacony w radość, jaką daje prawda o zbawieniu — może dzielić się tym dobrem duchowym i promieniować na innych. Nie tylko na najbliższych, ale też na swoje środowisko i wszystkich ludzi, z którymi na co dzień się spotyka, a więc niejako przejąć rolę bożonarodzeniowej gwiazdy, która oświeca i wskazuje drogę. Może zmienić bożonarodzeniowy zwyczaj i tradycję w autentyczne świadectwo wiary i przesłanie dla ludzi XXI wieku: „Nie bójmy się! Nie jesteśmy sami. Bóg przyszedł i zamieszkał wśród nas; Ten, który ratuje i ocala, wyzwała i wspomaga — Pan nasz, Jezus Chrystus!”

Umiłowani w Chrystusie,

W dniu dzisiejszym, w Święto Narodzenia, przekazujemy Wam wszystkim świąteczne życzenia: Niech Boża Dziecina błogostawi Wam, Waszym Rodzinom, Parafiom, Ojczyźnie naszej, byśmy te Święta przeżyli w radości i pokoju, dzieląc się sercem i chlebem z najbardziej potrzebującymi. Przekazujemy również życzenia na Nowy Rok 2005, by był dla wszystkich szczęśliwy, by wśród nas było coraz mniej łaknących chleba i pracy.

„Narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz Pan”.

Na Święta Bożego Narodzenia sercem łączymy się z Wami życzeniami przy wigilijnym stole i z ufnością w Boże błogostawieństwo wchodzimy w Nowy Rok.

Przekazujemy Wam pasterskie błogostawieństwo: *W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.*

W imieniu Kolegium Biskupów

Bp Wiktor Wysoczański
Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w RP

*„Podnieś rękę, Boże Dziecię,
Błogostaw Ojczyznę miłą...
Dom nasz i majętność całą
I wszystkie wioski z miastami”.*

BOŻE NARODZENIE A.D. 2004

Drodzy Bracia w Kapłaństwie,

Święta Bożego Narodzenia dają nam satysfakcję i radość z wypełnienia posługi głoszenia światu „*Nie bójcie się, bo oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem wszystkiego ludu, gdyż dziś narodził się wam Zbawiciel, którym jest Chrystus Pan*” (Łk 2, 10).

Niech ten codzienny trud posługi kapłańskiej dla wiernego ludu i dla świata, będzie Wam radością i umocnieniem, że służycie Panu Zastępów — Ojcu, który jest w Niebie.

Łamiąc się z Wami poświęconym opłatkiem w wieczór wigilijny, Wam — Drodzy Bracia i rodzinom Waszym życząc błogostawieństwa Bożej Dzieciny, na przeżywanie Bożonarodzeniowego Święta i na każdy dzień Nowego Roku 2005. Niech Rok Pański 2005 będzie dla Was i dla Waszych Rodzin pomyślny, szczęśliwy i spokojny.

Szczęść Wam Boże!

Bp Wiktor Wysoczański
Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w RP

„Odstąp od złego, czyń dobro”

Mija kolejny rok. Ten fakt skłania nas do subtelnych refleksji o przemijaniu, o zakończeniu jednego roku i początku niekończącego się cyklu przyszłego czasu. W te ramy wpisuje się także refleksja o tych ważnych wydarzeniach minionego roku, które mogą decydować o naszej przyszłości. Do takich wydarzeń należy terrorystyczny atak na szkołę w Bielsztanie. W dniu 1 września 2004 roku została przekroczona kolejna granica ludzkiego bestialstwa; zamordowano 300 niewinnych ludzi — kobiety i dzieci.

„Jeżeli natkniesz się w drodze na ptasie gniazdo na drzewie lub na ziemi, z pisklętami lub z jajkami, a matka wysiaduje pisklęta lub jajka, nie zabierzesz matki z młodymi, lecz wypuścisz matkę, a młode weźmiesz sobie, aby się dobrze

powodziło i abyś żył długo” (Pw 22, 6-7).

Dlaczego tak się zdarza, że okropne rzeczy zdarzają się ludziom dobrym, ludziom niewinnym? To pytanie ludzie zadają sobie od wieków, ale szczególnie często zadają je sobie ludzie religijni w czasach wojny i kataklizmów, gdy w bestialskich aktach terroryzmu giną niewinni ludzie, gdy giną kobiety i dzieci. Wówczas pytamy, dlaczego Bóg zezwala, aby nie przestrzegano Jego nakazu: „Nie zabierzesz matki z młodymi”. Jak to możliwe, że matki giną razem z dziećmi, a ojcowie muszą na to patrzeć.

Wierzmy, że ten boski nakaz jest ustanowiony dla naszego dobra, po to, aby rodzaj ludzki zachował wrażliwość na krzywdę najłabszych, matki i dziecka. Gdy

zachowujemy nakaz Boga: „nie zabierzesz matki z młodymi”, demonstrowujemy wrażliwość na uczucia rodzicielskie, torując w ten sposób drogę synowskiej miłości, wrażliwości, szacunku pokolenia dla pokolenia. Ten biblijny nakaz mówi nam, jak należy postępować w imię naszego własnego dobra; przestrzegając go, wypełniamy wolę Boga i wzbogacamy się — może nie materialnie — ale duchowo (o naszej duchowości często zapominamy). Dokonując takiej interpretacji tego nakazu, możemy także powiedzieć, że Bóg wskazuje nam drogę współczucia, którego często brakuje w naszym ludzkim świecie. „Niech was Pan błogosławi, okazaliście mi współczucie” (1 Sm 23, 21). Odstąp od złego, czyń dobro; szukaj pokoju, idź za nim! Oczy Pana [zwrócone są] ku sprawiedliwym, a Je-

II Kongres Kultury Chrześcijańskiej

W dniach 24-26 września 2004 r. w Lublinie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbył się II Kongres Kultury Chrześcijańskiej „Europa wspólnych wartości: Chrześcijańskiej inspiracje w budowaniu zjednoczonej Europy”. Do udziału w Kongresie zaproszony został Zwierzchnik naszego Kościoła — ks. bp prof. dr hab. Wiktor Wysoczański. Z powodu wielu obowiązków Ksiądz Biskup delegował swoich reprezentantów: Kanclerza Kurii Biskupiej — ks. inf. Ryszarda Dąbrowskiego oraz Proboszcza lubelskiej Parafii — ks. Andrzeja Gontarka. Obok przedstawicieli różnych teologicznych i nie tylko ośrodków akademickich z całego kraju, w Kongresie wzięli udział duchowni i teolodzy różnych Kościołów.

Pierwszy Kongres Kultury „Sacrum i kultura. Chrześcijańskie korzenie przyszłości”, jaki odbył się przed czterema laty, stawiał sobie za cel zaakcentowanie roli i

miejsca Kościoła Świętego na progu trzeciego tysiąclecia. Obecny Kongres ściśle wiąże się z tematyką poprzedniego; współczesna Europa nie może odciąć się od swych chrześcijańskich korzeni. Zadaniem chrześcijan jest wносить w życie coraz bardziej zlaicyzowanego naszego kontynentu Dobrej Nowiny. To wielkie wyzwanie właśnie teraz, gdy nastąpił kolejny, wielki krok ku integracji Europy. Godność osoby ludzkiej, troska jaką mamy otaczać każdą istotę ludzką i wartości ważne dla budowania wspólnoty ducha — to tylko niektóre zagadnienia, którymi zajmowali się prelegenci Kongresu.

W obradach II Kongresu wzięło udział wiele osób zasłużonych dla rozwoju kultury polskiej i europejskiej. Przed nami — chrześcijanami początku trzeciego tysiąclecia — staje dzisiaj wyzwanie, aby dawać świadectwo nadziei i wiary w tak bardzo zlaicyzowanym świe-

cie. To przecież Ewangelia Jezusa Chrystusa przez dwa tysiące lat wywierała wielki wpływ na rozwój nie tylko sakralnej kultury i sztuki naszej Ojczyzny, Europy i Świata.

Wśród bardzo wielu wykładów i wystąpień wspomnieć wypada m.in. „Europa ducha w kulturze inspirowanej Ewangelią” Krzysztofa Zanussiego, „Duchowe dziedzictwo Rzeczypospolitej wielu narodów” Jerzego Kłoczowskiego, „Homo sovieticus wśród liberałów” abpa Tadeusza Kondrusiewicza, „Jak być patriotą w zjednoczonej Europie” Jana Nowaka Jeziorańskiego.

Do grona powszechnie znanych prelegentów, którzy przyjechali do Lublina, aby podzielić się swoimi przemyśleniami należą Jerzy Buzek, Leon Kieres, Andrzej Zoll, Róża Thun, Hanna Gronkiewicz-Waltz, Hanna Suchowska, ks. Adam Boniecki, Tomasz Lis, Karl Dedecius, Konstanty Gebert, Wła-

go uszy na ich wołanie. Wołali, a Pan ich wysłuchał i uwolnił od wszystkich przeciwności” (Ps 34, 15-17).

Pan wysłucha sprawiedliwych i uwolni ich od „wszystkich przeciwności”. Czy rzeczywiście Bóg w ten sposób ingeruje w nasze życie i nagradza tych, którzy zachowują Jego przykazania? A czy chociaż karze grzeszników? Mamy inne wrażenie; według naszej sprawiedliwości, świat jest niesprawiedliwy. Sprawiedliwych spotyka śmierć i cierpienie, a grzesznicy triumfują. Ten świat jest oparty na wolnej woli człowieka, który robi, co chce, nie zważając na Boga i bliźniego. Człowiek wybierając błogostawieństwo albo przekleństwo, doskonali ten świat albo go niszczy. Gdyby rzeczywiście Bóg nagradzał prawego i karał niegodziwego już na tym (materialnym) świecie, to wówczas każdy, kto chciałby żyć długo i szczęśliwie, żyłby zgodnie z przykazaniami. Nasza wiara byłaby zredukowana do takiego automatu, do którego wkładamy spełnione przykazania, a wyjmujemy długie i szczęśliwe życie; wów-

czas nasza wolna wola stała by się zasadniczo bez znaczenia.

Odkąd wierzymy w życie wieczne, w życie po życiu, na tamtym świecie — to jest to właściwy wymiar, w którym jest miejsce na sprawiedliwość: tam jest miejsce na boską nagrodę i karę. Wierzymy w to, że na jakość naszego życia w przyszłym świecie będzie miało wpływ to, czy rozwijamy światło, miłość, dobro (wszystkie duchowe wartości naszej osobowości), a zmniejszamy ciemność, nienawiść, zło w tym świecie. Nie ma w tym świecie nagrody za przestrzeganie przykazań, chyba że nagrodą jest piękno naszej duszy, przygotowanej „do życia wiecznego” (Mt 25, 46), do życia we wspólnocie z Chrystusem.

Otrzymujemy tu teologiczną perspektywę, która pozwala nam zrozumieć, dlaczego Bóg rozciąga współczucie w tym świecie „nawet na gniazdo gołębia”. Nie możemy odpowiedzieć na pytanie, „dlaczego złe rzeczy przytrafiają się dobrym ludziom?” W tym świecie długie i szczęśliwe życie nie zależy

od wypełniania boskich nakazów, ale raczej od szczęścia. W takiej sytuacji możemy jedynie zapytać, „co powinniśmy zrobić, gdy przytrafiają się nam złe rzeczy?” I wówczas nasuwa się tylko jedna odpowiedź: w obliczu zła, które nas spotyka, powinniśmy pragnąć stać się lepszymi ludźmi. Mówiąc językiem teologii, powinniśmy przekształcać to okrutne tzw. *fatum*, które nas spotyka (choroba, śmierć najbliższych) w odkupicielskie przeznaczenie. Czy po bestialskim ataku terrorystycznym na szkołę w Bieście, rodzice zamordowanych dzieci mogą znaleźć w sobie siłę, aby pokonać nienawiść i chęć zemsty? Czy możliwe są takie nadludzkie działania? Być może. Biblia przecież mówi nam, że jesteśmy stworzeni na obraz Boga, a więc jest w nas też bezmiar dobra. „Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę” (Rdz 1, 27). Widocznie w obliczu zła musimy zademonstrować nasz nadludzki potencjał. „Odstąp od zła, czyń dobro”.

M.A.

dysław Bartoszewski, Norman Davies czy ks. Michał Czajkowski i wielu innych. Wszyscy oni szukali odpowiedzi na pytania i rozważali problemy: „**Czy polityk może być uczciwy i za jaką cenę?**”, „**Kultura wyższa między skandalem a monologiem**”, „**Wolność, praworządność, nihilizm**”, „**Przekraczać granice: dialog Żydów, Polaków i Niemców**”, „**Jak być świadkiem wiary dzisiaj?**”, „**Duchowa jedność Europy: nadzieje i lęki**”, „**Wartości duchowe w kulturze postmodernity**”, „**Godność człowieka a poprawność polityczna**”, „**Polityka, kobiety i wartości**”, „**Rola mediów: misja czy kasa**”, „**Wschodnie płuco a budowa Europa ducha**”, „**Etos Akademii: Sokrates czy sukces**” — to tylko niektóre z podejmowanych spraw w wystąpieniach prelegentów.

Bogactwo tematów i wielość wykładów zmuszało do dokonywania wyborów — często brak było czasu na dyskusję, nie mówiąc o posiłkach. Jednak nie o to chodziło, aby wszędzie być i wszystkich słuchać — raczej, by uczulił

naszą uwagę na zagadnienia, które stają się dzisiaj wręcz codziennością. Kongres Kultury Chrześcijańskiej stał się także, a może przede wszystkim możliwością do rozmowy, dyskusji, dialogu. A dzisiaj właśnie dialogu — otwarcia się na drugiego człowieka potrzebujemy najbardziej. Tyle tylko, czy aby współczesny chrześcijanin jest takim człowiekiem dialogu? Tolerować inaczej wierzącego, inaczej myślącego, uznającego inną hierarchię wartości to dużo, ale dyskutować z nim — to przyznanie temu drugiemu prawa głosu, a wtedy może się okazać, że to on, a nie ja, ma rację. Odpowiedź na pytanie: czy jesteśmy otwarci na drugiego człowieka? staje się obecnie miernikiem naszego chrześcijaństwa. Dzisiaj, jak nigdy dotąd, potrzeba Kościołowi otwartości na dialog. Jak często chrześcijanie jednego Kościoła wykluczają możliwość spotkania się i prowadzenia rozmów z innymi wierzącymi, przynależącymi do innych Kościołów w myśl zasady „**kto nie jest z nami, ten jest prze-**

ciwko nam”. To pokazuje, że nie zawsze potrafimy z tym światem rozmawiać w duchu ewangelijnej miłości. Zgromadzenie się w jednym miejscu tylu autorytetów z Francji, Czech, Niemiec, Rosji i Polski dało szansę przełamania pewnych barier i skruszenia skorupy naszych wyobrażeń o bliźnim i jego miejscu we współczesnej Europie.

Wypełnione po brzegi sale wykładowe przez słuchaczy II Kongresu Kultury Chrześcijańskiej w Lublinie tchną jednak nutką optymizmu — szczególnie wśród ludzi młodych — nie brakuje takich, którzy gotowi są podjąć się **dialogu** z drugim człowiekiem. Przed mieszkańcami Europy staje dzisiaj wyzwanie: jak być prawdziwym chrześcijaninem, gdy zewsząd zalewa nas fala krytyki za konserwyzm w rozumieniu chociażby moralności Dekalogu. Kongres nie rozwiązał tego problemu, ale wyznaczył nam „pracę domową” do wykonania w swoich sercach.

Ks. Andrzej Gontarek

Czas Wigilii

Niebo szybko dziś ciemnieje —
jasnoszare... ciemnoszare...

wielkie niebo granatowieje
i już widzą gwiazdę,
za nią — gwiazdek parę.

— Już jest! — krzyczę. — Widzę, świeci!
Stół nakryty. Wszyscy w domu.
Tata stanął pośród dzieci
(łzę ociera po kryjomu).

Uroczysty i wzruszony
z Mamą łamie się opłatkiem,
Potem wszyscy wszystkim w domu
życzą zdrowia
(nawet z naszym pieskiem Łatkim).

Czas Wigilii — święta chwila.
Niebo przyszło dziś do ludzi.
Jakaż w Wilii wielka siła,
jakaż wiarę w sercach budzi!

Na bok smutki, wszystkie żale,
precz kłopoty! — nie myśl o nich.
Dzisiaj Dzieciąteczko małe
dobroć niesie w małej dłoni.

Błogostawi nam Syn Boży.
Uklęknijmy jak Pasterze.
Koleđujmy: „W źłobie leży”.
I niech dom nasz —
Pan Bóg strzeże.

Czas Wigilii — czas zachwycen.
czas radości, szmeru życzeń.

M.K.

„Oto zwiastuję wam radość wielką (...),
dzisiaj narodził się wam Zbawiciel (...)”

(Łk 2, 10-17)

Dawne polskie Wigilie

Niektóre dawne polskie zwyczaje poszły już w zapomnienie. Zanikającej tradycji zawsze jest żal. Kto dziś kładzie snopek zboża w rogu pokoju albo rozsypuje ziarno na stole. Kto się trudzi, by razem z dziećmi kleić choinkowe łańcuchy z kolorowego papieru, albo inne ozdoby? W niektórych jednak regionach Polski można spotkać jeszcze dawne tradycje.

Na Podhalu Wigilia Bożego Narodzenia zapowiada i otwiera nowy czas. Nie można więc niczego przeoczyć, co sprawi, że nadchodzący rok będzie pomyślny, zdrowy i syty. Nie wolno prowokować

kami, cukierkami i ciasteczkami. Później dopiero zaczęto stroić je świeczkami i fabrycznymi świecidełkami. W kącie, pod drzewkiem stawiano snopek owsa, pod obrus na stole rozścielano wiązkę siana,

Wigilia
górska.
Choinka
wisi u powały,
jak dawniej
podłazniczka

losu nieodpowiednim zachowaniem, bowiem „jaka Wigilia — taki cały rok będzie”. Nie wolno więc się kłócić, kłąć i płakać, trzeba zaś rażno brać się do robót gospodarskich i domowych. Dzieci muszą być grzeczne (bo inaczej będą przez cały rok karane przez rodziców). Nie wolno niczego pożyczać, gdyż „cały rok będzie się chodzić na pożyczki”. Do dziś wierzy się, że jak w Wigilię pierwsza do domu przyjdzie kobieta, to bardzo źle — dobrze, żeby przyszedł młody mężczyzna, wtedy roczek będzie pomyślny.

Gospodarz jedzie rano w Wigilię do lasu po jedlinę. Dawniej dom przystrajano podłaznikami — gałązkami jodły wieszanymi pod obrazami oraz nad oknami i drzwiami w izbie, stajni, owczarni. Robił to sam gazda ubrany w świąteczny strój. Choinki zaczęły się pojawiać w góralskich domach dopiero na przełomie lat. 20. i 30. Wieszano je u powały w rogu czarnej izby nad stołem i ozdabiano okrągłymi opłatkami, łańcuchami z kolorowego papieru, jabł-

na stole zaś musiała znaleźć się miseczka z miodem i umaczanym w nim opłatkiem. W wielu góralskich domach tak się robi do dnia dzisiejszego.

Przetrwiał też na Podhalu obyczaj zapraszania do stołu wigilijnego dzikich zwierząt. Gazda wychodzi na ganek i woła: „Wilku! Wilku! Pójdź na obiad! A jak nie pudzies, to żeby cię cały rok nie widzio!”

Wieczera wigilijna bywa skromna — ani dawniej, ani dziś nie je się chleba. Zastępują go moskole — placki zagniecione z gotowanymi tłuczonymi ziemniakami i mąki owsianej, pieczone na blasze.

Idąc na Pasterkę, trzeba patrzeć, jaka jest pogoda — dobra wróży pełne stodoły, zła — puste. Zaraz po Pasterce rozpoczynają się na Podhalu tradycyjne podłazy — czyli odwiedzanie innych domów. I na tych podłazach, przeciągających się czasem do rana, kończy się góralska Wigilia.

Na Kurpiach, tuż przed Wigilią, bielą domy, a okna dekorują bibułowymi firaneczkami. Na ścianach

Wigilia kurpiowska. Gospodarze i dzieci w odświętnych, regionalnych strojach

naklejają papierowe wycinanki — ptaszki, drzewka, leluje (geometryczne motywy). Do dziś — choć już znacznie skromniej, ozdabia się tzw. święty kąt: stół lub półkę, nakryty specjalnym obrusem przyściennym haftowanym tylko z jednej strony), na którym ustawia się figurkę Chrystusa Frasobliwego lub krucyfiks, a po jego bokach bibułkowe bukiety.

Sledzie z saforku

Produkty w ilości według uznania: **cebula, śledzie z mleczem, pieprz ziółowy, listek laurowy, ziele angielskie, ocet.**

Cebulę pokrojoną w talarki zaparzyć wrzątkiem, dodać listek, pieprz, ziele oraz sól i ocet do smaku. Poczekać, aż zalewa ostygnie, dodać przetarty mlecz.

Włożyć dzwonek śledzi do zalewy. Uwaga! Woda musi je zakryć. Po pięciu godzinach danie jest gotowe do jedzenia.

Tego dnia należy zwracać uwagę na to, gdzie chce się usiąść — sprawdzić, czy miejsce na pewno jest wolne, bowiem mogą siedzieć na nim dusze zmarłych, które w Wigilię odwiedzają swoich bliskich, i to dla nich właśnie przeznaczony jest na Kurpiach dodatkowe nakrycie podczas Wieczery.

Kolędniczy

Dziś na Kurpiach stół zastąpił już długą ławę, przy której (do wojny) na stojąco lub na tzw. zydlach spożywano uroczystą wieczerzę, posilając się ze wspólnych naczyń.

Choinkę ustawia się przy oknie. Ubiera się ją łańcuchami zrobionymi z bibułki i słomki, jabłkami, ciasteczkami i świeczkami owiniętymi drucikami z czerwonymi kulkami z ciasta solnego.

Wieczerzę rozpoczyna gospodarz, dzieląc się opłatkiem. Od wieków obowiązują ścisłe i te same zasady: najpierw przełamuje się z gospodynią, potem z pozostałymi domownikami, na końcu z gośćmi. Kto podzieli się opłatkiem, będzie mógł dzielić się z innymi chlebem przez cały rok.

Na stole musi być nieparzysta liczba potraw, m.in. kartofle, kapusta z grzybami, pierogi, śledzie w saforku i kasza z makiem. Szczególną wagę przywiązuje się do potraw z makiem, bo mak symbolizuje zaduszny charakter wieczerzy. Łączy życie na ziemi z życiem po śmierci, a w wigilijny wieczór poprzez wieczerzę łączymy się z tymi, którzy odeszli, prosząc ich o przychyłność.

Wieczera wigilijna ma podniosły charakter — rozmowy nie mogą być frywolne, najczęściej wspomina się zmarłych, opowiada rodzinne historie, śpiewa kolędy. Nastrój refleksji i zadumy towarzyszy biesiadnikom aż do Pasterki. Boże Narodzenie przynosi radość i nadzieję. Od domu do domu wędrują kolędniczy, śpiewając kolędy i opowiadając o narodzeniu Chrystusa — wszędzie witani poczęstunkiem.

W Małopolsce, w Wigilię sam gospodarz idzie do lasu po drzewko, wybiera wysokie i równo rozrośnięte, i przynosi je do izby. Przed wojną w niektórych domach w małopolskich wsiach połyskiwały już na drzewkach bańki i miejskie świecidełka, w innych wciąż wieszano podłaźniczki. Obowią-

zującym elementem dekoracji był snopek zboża stawiany w kącie izby i nazywany „pastuchem” lub „pasterzem” — od pasterzy przybywających do Stajenki.

Wigilijny stół stawiano na środku izby, nakrywano go odświętnym obrusem, a następnie przewiązany słomianymi powrósełkami zaplecionymi ze słomy. Po kolacji dzieci wybiegały z nimi przed dom i obwiązywały nimi jabłonie, grusze, śliwy, krzycząc: „Darujcie, nie rąbacie, będę rodziła, proszę za nią, jak za Panią, darujcie”, co miało

Choinka i snop żyta — tradycja nowa i stara

zagwarantować urodzaj w następnym roku. W wielu domach do dziś układa się pod stołem sporą wiązkę siana (później zjada ją bydło) i rozsypuje na stole ziarno (po wieczerzy daje się je domowemu ptactwu).

Moskole

Kilogram ziemniaków ugotować, ugotowane rozgnieść i wymieszać z 1/4 szklanki mąki owsianej. Ugniatać tak jak ciasto na kopytko (ale bez jajka).

Uformować placki, obtoczyć je w mące i piec na rozgrzanej blasze lub patelni.

Wraz z pierwszą gwiazdką i odmówionym paciierzem rozpoczyna się wigilijna wieczerza. Są życzenia, łamanie się opłatkiem, a na stole — obowiązkowo wolne nakrycie dla zbłąkanego wędrowca. Podaje się czerwony barszcz na zakwasie, rybę (zazwyczaj śledź), drobne mączne paluszki z makiem, kapustę z grzybami, okraszone

cebulą ziemniaki, kaszę ze sliwkami, makowiec i drożdżówki.

Czas do północy upływa na opowieściach — przypominaniu rodzinnych historii i śpiewaniu kolęd. W tym dniu śpiew kolęd dobiega ze wszystkich domostw. „Bóg się rodzi”, „Wśród nocnej ciszy”.

Na Pasterkę idą wszyscy, bez względu na wiek. Dawniej drogę oświetlano sobie płonącymi pochodniami. Pierwszy dzień świąt

Kasza ze sliwkami

Potrzebne są: **kasza gryczana i suszone, bądź wędzone, sliwki.**

Kaszę dokładnie płuczemy. Na każdą szklankę kaszy dodajemy litr wody. Do gotującej się kaszy dodajemy nieodcedzone sliwki. Wszystko razem gotujemy przez ok. pół godziny. Przyprawiamy na słodko. Dla złagodzenia smaku możemy dodać kompotu śliwkowego.

służył odpoczynkowi. Jadło się to, co zostało z Wigilii. Niegdyś źle były widziane wizyty. Za to w św. Szczepana, czyli w drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia, już od rana dużo się działo — zimowe pola pokrywała łuna od palonych „na dobre urodzaje” „pastuchów”. Od domu do domu chodzili (i jeszcze chodzą) kolędnicy z turo-niem, gwiazdą, przebrani za Heroda, jego marszałka i żołnierzy. Dawniej w ostatnim dniu zostawali na dłużej. Przychodziły tam panny na wydaniu, grała kapela z bęb-nem, basami i dwójgim skrzypiec. Kapeli dawało się tzw. przodki, czyli płaciło „z góry” za 15 do 30 minut grania. Przy skocznych polkach, oberkach, mazurkach, krawiakiach zabawa trwała długo.

Zalipiańskie dzieci lubią kolędować

Żywieckie „dziady” — to rodzaj

Warto ich spotkać, bo przynoszą szczęście i dostatek

Dziady chodzą po Żywiecczyźnie od niepamiętnych czasów. W sylwestrowe popołudnie można spotkać kolorowych przebierańców przemierzających wsie wzdłuż Soły — od Cięciny do Zwardonia. Roztańczone postacie w dziwnych, fruujących na wietrze strojach zawitają do Żywca, do Węgierskiej Górki, spotkać ich można w Żabnicy. Wiele wskazuje na to, że „dziady” przyszły w Beskidy z Bałkanów. Podobne obrzędy można bowiem spotkać w Bułgarii.

Na Żywiecczyźnie działa 16 „dziadowskich” grup liczących po 40 osób. Każdą dowodzi kometant. Tuż za nim w hierarchii stoją konie i niedźwiedzie. Są też inne postacie — diabeł, śmierć — oraz związane z życiem wsi: fryzjer,

Cygan, Żyd, komisarz, doktor, telefonista. Stroje, w których występują, przekazywane są z pokolenia na pokolenie, niektóre maski mają po kilkadziesiąt lat.

Chodzenie z przebierańcami to zwykle rodzinna tradycja. „Dziady” nie przeleżyły się ani okupanta (Niemcy uznali, że to germański zwyczaj), ani godziny policyjnej w stanie wojennym (za kolędowanie płacili kolegają).

„Dziady” — to inaczej kolędnicy, tylko bez szopki, gwiazdy i turo-nia. Są zwykle bardzo hałaśliwi, i trochę natrętni. Chodzą od gospodarza do gospodarza, tańczą, śpiewają i winszują. W zamian proszą o poczęstunek lub pieniądze. „Dziadów” przyjmuje się w ogrodzie. „Dziady” pełnią funkcję magiczną — mają obudzić życie w uśpionej

Cicha noc, święta noc...

Według tradycji iudowej, zimowy cykl obrzędowy rozpoczynał się już w dzień św. Mikołaja, a kończył się świętem Trzech Króli.

Istniało powszechne przeświadczenie, że w Wigilię Narodzenia Pana Jezusa mają miejsce niezwykle zjawiska — woda w rzekach, źródłach jest słodka jak miód, w sadach zakwitają drzewa, zwierzęta przemawiają ludzkim głosem, z jezior i mórz wyłaniają się zatopione przed wiekami zamczyska, a z dna dobiega głos legendarnych dzwonów, słychać anielskie śpiewy, dźwięki organów, a z nieba spływa światłość.

Co najważniejsze jednak, w **Noc Wigilijną do domostw przybywają dusze zmarłych**, które uczestniczą w wieczerzy. Stąd dania wigilijne w zasadzie są charakterystyczne dla uczty stypowej. Należało więc robić wszystko, aby dusz tych w żaden sposób nie urazić — mogły się one wtedy mścić na młodszym pokoleniu. Z tych to powodów **stół do wieczerzy miał być lekko nakryty, aby — jak powiadano — „dusz nie przygnieść”**. Tak samo było z chodzeniem — stąpać trzeba było ostrożnie, gdyż można było przypadkiem nadepnąć na wigilijnego gościa z zaświatów. Ostrożnie też należało się obchodzić z wodą — wylanie jej groziło oblanie zjawy. Długo też przetrwał zwyczaj dmu-

chania na ławę czy stołek, aby nie zająć miejsca już „zajętego”.

Istniał też przesąd, popularny szczególnie na północnej Słowiańszczyźnie, że nieboszczyk zostawia **na popiele ślad** — jeśli ujrzało się takowy rankiem po wieczerzy, zapowiadało to śmierć w rodzinie.

W okresie zimowego cyklu obrzędowego szczególną moc i aktywność miały wszelkie wróżby. Wier-zono w czary, uroki, przed któ-

kolędników

na cały rok

przyrodzie. Hałas dzwonek, bębnów i trzaskanie batów — to tzw. wywrzaskiwanie złych duchów, odstraszenie złych mocy.

Tradycyjnie w korowodach dziadowskich chodzili tylko kawalerowie przed wojskiem, lub tuż po nim. Pachołkowie, którzy towarzyszą dziadowskiemu „koniom” odstraszały złe moce batami. Robi się je z kawałka trzonka, liny (3–4 m), pończochy i elastycznego bandaża. Na końcu jest foliowy sznurek, dzięki któremu słychać ogromny huk. Legenda głosi, że kiedyś chłopy tak trzaskały, że z najdalszych miejscowości było ich słychać w Żywcu.

Winszujemy!

*Byście mieli kury czubate,
Gęsi siodłate.*

*Byście mieli tela wołków,
Kiela na dachu kołków.*

*Tela krów,
kiela w sąsiedku plew.*

*Tela łowiecek,
kiela w maku ziorneczek.*

*Byście mieli konie z białymi
nogami.*

*Byście orali styroma pługami.
Jak nie styroma, to trzoma.*

Jak nie trzoma, to dwoma.

*Jak nie dwoma, to jednym,
ale godnym.*

*Dziewki, żeby Wam się powydawały,
A wiele z chaty nie zabrały.*

*Parobcy, żeby Wam się pozenili,
A majentne baby wzięni.*

*Żeby Was też nie bolało w boku
W tym Nowym Roku*

Tak to Panie Boże dej!

*(Fragmenty tradycyjnych życzeń
składanych przez „dziady”
na Żywiecczyźnie)*

rymi ludność próbowała się usztrzec.

W Wigilijny Wieczór w miejsce tzw. porządku codzienności, wkroczyły sakramentalne zwyczaje, których zapowiedzią i znakiem miała być oczywiście **pierwsza gwiazda**. To ona rozpoczynała wieczerzę. O niezwykłości czasu Wigilii — czasu, który zrywał z przyjętymi normami — może świadczyć fakt, że dawniej do wieczerzy zasiadali przy jednym stole gospodarze i służba, o czym na co dzień nie mogło być wówczas mowy.

A na stole wigilijnym musiały się pojawić przede wszystkim, ziarna zboża. Były one podstawowym składnikiem kutii, przeznaczonej nie tylko do jedzenia, ale i do wrózenia (dawano ją, tak jak i inne potrawy zwierzętom „w darze”). **Ważnym składnikiem był miód**, ponieważ pochodził od pszczoł, uważanych w różnych kulturach za święte, można go było wiązać z praktykami obrzędowymi (był istotnym rekwizytem w zabiegach związanych z chorobą i śmiercią, człowiekowi więc miał służyć jako środek do kontaktowania się z tamtym światem i jako dar ofiarny dla dusz zmarłych). **Mak** z kolei, miał przynosić ludzi w zaświaty. Wiązać to należy z jego usypiającym działaniem, a sen traktowano jako częściową śmierć, z której możliwy jest jednak powrót. W swej symbolice był też wcieleniem płodności, jako że z malutkiego ziarna wyrasta

najpierw kwiat, a później makówka, zawierająca tysiące ziarenek. **Grzyby** zaś, kolejny składnik potraw, traktowane były jako symbol niezwyklej złowrogiej, nieznannej przestrzeni, zamieszkałej przez istoty nie z tego świata — lasu. Nosiły więc piętno dobra ukradkiem im wykradzonego.

Całą wieczerzę wigilijną należy rozumieć jako dar składany sobie nawzajem przez jej uczestników, jednak najważniejszymi jej adresatami byli mieszkańcy zaświatów.

Zwyczaj dzielenia się opłatkiem w Polsce upowszechniony w XVI wieku (w liturgii Kościoła pojawił się już za czasów Karola Wielkiego). Mówiło się, że kto opłatkiem się z innymi przetłama, ten przez cały rok będzie mógł się dzielić chlebem. Warto zwrócić uwagę, że obrzęd ten nawiązuje do łamania chleba, jaki miał miejsce podczas Ostatniej Wieczerzy.

Podczas wigilijnej wieczerzy częstowano także i zwierzęta domowe. Przy dzieleniu się opłatkiem ze zwierzętami pomijany był koń — według tradycji miało go zabraknąć w Stajence, gdzie narodził się Zbawiciel. Uważano, że zwierzęta powinny być dobrze traktowane, ponieważ dają człowiekowi mięso i skórę. Miały się one wciąż odradzać i służyć człowiekowi.

Obrzęd chodzenia z kozą czy turociem ujawniał tajemnicę życia — koza była zabijana po to, aby za chwilę się odradzać. Szczególnym

rytuałem było też „zapraszanie” (wołanie) wilka do wieczerzy. Składana mu ofiara miała zabezpieczyć trzodę przez cały rok. Warto tu zwrócić uwagę, że sam grudzień nazywany był wilczym miesiącem. Według wierzeń rozpowszechnionych na Słowiańszczyźnie, nad zwierzętami tymi miał sprawować władzę św. Jerzy lub św. Mikołaj (ewentualnie sam Pan Bóg).

Na terenach Białorusi zachowała się tradycja, że przewodnictwem w stadzie należało do białego wilka.

Niemal na całym obszarze Pomorza znany był zwyczaj rzucania grochu po wieczerzy i upraszanie urodzaju dla drzew owocowych, poprzez owinięcie ich powrótami słomianymi o północy bądź budzenie ich do życia za pomocą dzwonek, którym uderzano w pień.

Do najpopularniejszych zwyczajów i przesądów wigilijnych należały: parzysta liczba potraw wigilijnych — każdej należało spróbować, ponieważ „ile się nie spróbuje, tyle przyjemności w ciągu roku może człowieka ominąć”, jak najwcześniejsze wstanie, aby nie „zaspać” przez cały rok, wyciąganie siana spod obrusa (zielone oznaczało ślub w najbliższej przyszłości, zwiędłe — oczekiwanie, a żółte staropanieństwo lub starokawalerstwo w danym roku). Kto umył się w wodzie, do której wrzucano monetę, mógł się spodziewać zdrowia i bogactwa.

W Wigilię każdy się stara być lepszy

W tym dniu ludzie są jacyś bardziej odświętni, ładniej ubrani, sympatyczniejsi. Wszyscy starają się być lepsi. Życzymy sobie, aby ta jednodniowa uprzejmość i życzliwość przeniosła się także na pozostałe dni w całym roku.

Postne potrawy w Wigilię

Postne potrawy na kolację wigilijną, a przedtem ścisły post od rana — niewiele katolickich krajów, poza Polską, to zna. Niedawno, gdy Kościół zniósł obowiązek postu, ludzie byli zaskoczeni.

Źródła mówią, że Polacy pościli w Wigilię już w XV-XVI w. Jan Stanisław Bystrzeński, badacz polskich zwyczajów ludowych, opisuje, że w tamtych czasach na całym terenie Polski na Wigilię „nie mięso, a ryba być musi”.

Post w Wigilię jest takim jakby oczyszczaniem przed narodzinami Boga. Tych rytuałów jest zresztą więcej w codziennej wigilijnej krzątaninie.

Puchowy smak nieba

Na zdj.: Zachwycone pierzastym śniegiem dziecko

Jeśli nie ma śniegu, mogą być płatki piór. Tak było w ub. roku w Lasku Bielańskim w Warszawie. Stara wialnia wzbijała w niebo tysiące piór, ku radości dzieci.

Szopki z prawdziwymi zwierzętami

Już w ubiegłym roku organizowano przy świątyniach szopki z prawdziwymi zwierzętami. Można było zobaczyć osiołka, kózki, króliki, kury, a nawet kucyka. Mali ministranci, jako pasterze, adorowali źłóbek. Inicjatywa godna naśladowania.

Śnieżynki — srebrne gwiazdki

Od czego zależy wygląd i wielkość płatków śniegu? Wiemy bowiem, że spadające na ziemię śnieżynki są różnej wielkości. Otóż zależy to od trzech czynników: temperatury, wilgotności oraz prędkości ich zmian. Wilgotność powietrza musi być bardzo wysoka, a temperatura — niska. Kropelka

wody, która zetknie się z „jądrem zamarzania” zaczyna rosnać w kryształek śniegu. Jeśli zmiany warunków wokół niego zachodzą powoli, to ma czas i rośnie w duży regularny kształt o charakterze sześciokątnej symetrii. Każda śnieżynka jest inna. Najmniejsze pojedyncze śnieżynki mają kilkanaście mikromilimetrów, czyli tysięcznych części milimetra. Te duże — mogą urosnąć nawet do kilku milimetrów średnicy. A płatki sklejone z wielu śnieżynek bywają i ponadcentymetrowe.

Polskie kołеды

Wszyscy lubimy śpiewać kołеды. Wiele osób przyznaje się do tego, że swoją edukację muzyczną zaczęło właśnie od śpiewania kołęd. W czasie świąt najczęściej śpiewanymi kołędami są: *Lulajże Jezuniu, Wśród nocnej ciszy, Anioł pastierzom mówił, Bóg się rodzi, Pójdźmy wszyscy do stajenki, Przybieżcie do Betlejem pasterze*. Są to dawne polskie, piękne kołеды — o wspaniałej harmonii, melodyjności. Czasem zdarza się, że śpiewamy też zagraniczne utwory, takie jak: *Cicha noc* i *White Christmas*.

Śpiewajmy kołеды, nie wstydźmy się — śpiewajmy, nawet jak ktoś nie potrafi.

Życzenia — kartki pocztowe

Świąteczne życzenia możemy przesyłać za pośrednictwem telefonu i tak popularnych obecnie sms-ów. Usługa taka jest błyskawiczna, ale nic po niej nie zostaje. A jak miło jest dostać piękną kartkę pocztową z życzeniami — wiemy o tym sami. Może to już trochę staroświecki sposób, ale niemniej romantyczny i po prostu — piękny.

Wypożyczamy świętego Mikołaja

Coraz częściej korzystamy z tzw. usług św. Mikołaja. Rodzice dzwonią, zamawiają wizytę (zwykle studentów), opowiadają o dziecku — oczywiście, im więcej informacji,

Na zdj.: studenci przebrani za św. Mikołaja i Aniołka, promują w Berlinie akcję „Wynajmij sobie św. Mikołaja”.

tym lepiej. Czasem proszą o pochwalenie córki za to, że np. pięknie tańczy. Św. Mikołaj rozmawia z dziećmi, wręcza prezenty. Przedszkolaki się przytulają, buzie im się śmieją. Mniejsze dzieci patrzą nieco z boku, starsze pytają, czy Mikołaj ma prawdziwą brodę i wąsy. Generalnie miło jest być św. Mikołajem.

Kopalnia soli w Bochni

Na zdj.: Oryginalna piękna szopka bocheńska

„Historia o Narodzeniu Pana Jezusa” na Dworcu Centralnym w Warszawie

Ogromne figury z tektury, które aktorzy sami wycinali i malowali, zdobiły Dworzec Centralny w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia w ubiegłym roku. Widzowie mogli zobaczyć betlejemską Stajenkę.

Wystawiano bowiem spektakl „Historia o Narodzeniu Pana Jezusa na Dworcu Centralnym”. Współorganizatorem było Towarzystwo Kultury Teatralnej, Centrum Łowicka.

Życzymy zdrowych Świąt!

Lepiej uważać z kosztowaniem wszystkich świątecznych potraw. W święta można nie przytyć, pod warunkiem, że będzie się jadło z rozwagą. Nie trzeba się jednak głodzić.

* Można próbować każdego dania, tylko w małych ilościach. Warto często popijać kompot z suszonych śliwek, który dobrze wpływa na trawienie.

* Jeśli mamy ochotę na dokładkę, sięgnijmy raczej po lżejszą wersję dania — np. zamiast ryby smażonej, zjedzmy gotowaną.

* Przygotowując świąteczne potrawy, postarajmy się, aby dania nie były zbyt tłuczące. Wystarczy zastępować składniki wysokokaloryczne mniej kalorycznymi. Nie zabielałmy zupy grzybowej śmietaną, nie róbmy tłustych i ciężkich sosów, sałatkę jarzynową zamiast z majonezem podajmy z jogurtem naturalnym. Zamiast smażyć rybę w panierce, upieczmy ją w folii, albo zróbmy na grillu. Gdzie się da, zamiast masła (np. do ciasta) dodajmy olej, a cukier zastąpmy słodzikiem.

* Przed jedzeniem warto wypić minimum szklanek wody — na pewno zmniejszy to apetyt. Dietetycy zalecają, aby jeść powoli, dokładnie żując każdy kęs.

* Po jedzeniu koniecznie wybierzmy się na chociaż kilkunastominutowy spacer.

* Nie rozpaczaj z powodu jednorazowego przejedzenia. Uważaj jednak na dalsze posiłki.

rodzina
MIESIĘCZNIK KATOLICKI

Wydawca: Społeczne Towarzystwo Polskich Katolików. Instytut Wydawniczy im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Redaguje Kolegium. Adres redakcji: ul. Czardasza 18, 02-169 Warszawa, tel. (22) 868-32-47. Cena prenumeraty rocznej: 24 zł. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania.
Druk: Zakład Poligraficzny „Polkat — Holding” Sp. z o.o. Zam. 201/2004.

Wilia

*Białe ściany. Wapnem bielone,
Bije radość ze świętych obrazków.
Wzory srebrniuteńkich koronek
Szron na oknach ślicznie wygłaskał.
Bzy w okiściach.
Listki paproci.
W izbie ciepło. Miło. Przytulnie.
Drwa trzaskają ogniem z komina.
Pies pod ławą z kotem się czuli.
Śnieg na dworze.
Luty mróz.
Zima.
Wniósł ją ojciec z siana brzemieżkiem.
Zapachniało siano łakami.
Biały obrus pachnie krochmalem.
Biel opłatków jaśnieje na nim
W złotych paskach, w siwych, rumianych.
Cieszą się z nich aniołów buzie.
W rondlu postny zaskwierczał olej
— matka postne racuchy smaży.
Obok huczy garnków półkole,
Pryska smakiem grzybów i warzyw.
Kłęby pary okap połyka.
Przy choince jazgot dzieciarni.
Starsza siostra wieszka łakocie.
Tu sreberko; tam lichtarz wprawi;
Ówdzie piernik, strojony w złocień.
Zdobi całą w łańcuch kolorów.
Tak się staje śliczność. Odmiana,
W głos pulsuje rade powietrze.
Weseleją święci na ścianach...
Ściany białe i coraz bielsze.
Biały obrus.
Opłatki białe.
Mroźny zachwyt okna oniemił.
Szron zakłęty w blaszki świetliste
Różowieje, skrzy się i mieni
W bzów okiściach,
W paproci listkach.
Na choince potop śliczności.
Ojciec twarz swą w dobroć wygłaskał.
Już opłatki matka rozwija.
Buzie dzieciąt — aniołki w blaskach.
Pierwsza gwiazda zabłyśła.
Wilia.
W imię Ojca i Syna!... Wilia!...*

Stanisław Młodożeniec (1895-1959)

Tradycja i współczesność

